

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تدوین معیارهای طراحی لباس دانش آموزان ابتدایی

مؤلف

دکتر ابوالفضل داودی رکی آبادی

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یزد

نوشین صفی یاری

۱۳۹۴

سرشناسه : داودی رکن آبادی، ابوالفضل، ۱۳۵۱-
 عنوان و نام پدیدآور : تدوین معیارهای طراحی لباس دانش آموزان ابتدایی
 مشخصات نشر : یزد: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یزد، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۱۴۴ ص: مصور
 شابک : ۲۰۰۰۰۰۰ ریال: ۴-۳۴۶۷-۱۰-۹۶۴-۹۷۸
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیبای مختصر.
 یادداشت : فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
 شناسه افزوده : صفی یاری، نوشین، ۱۳۶۳-
 شناسه افزوده : دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد.
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۴۶۹۸۲

تدوین معیارهای طراحی لباس دانش آموزان ابتدایی

نویسندگان : دکتر ابوالفضل داودی، نوشین صفی یاری
 ناشر : انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی یزد
 ناظر چاپ : حمید صادقی، اسماعیل ثقفی
 ویراستار ادبی : محمدجعفر گلوردی
 نوبت چاپ : اول ۱۳۹۴
 شمارگان : ۲۰۰۰ نسخه
 طرح جلد : حسن دشتی
 صفحه آرایي : محمد مهدی صادقی نژاد
 قیمت : ۲۰۰۰۰۰۰ ریال
 شابک : ۴-۳۴۶۷-۱۰-۹۶۴-۹۷۸ ISBN: 978-964-10-3467-4

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد

E-mail: entesharat_elmi@iauyazd.ac.ir

یزد- صفایه- دانشگاه آزاد اسلامی- انتشارات ۰۳۵-۳۸۲۱۴۸۱۳-۳۱۸۷۲۲۸۰

حق چاپ برای دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد محفوظ است.

تلفن مرکز پخش: ۰۳۵-۳۸۲۱۴۸۱۳-۳۱۸۷۲۲۸۰

بسمه تعالی

کودکان امانت‌های خداوند در زندگی ما هستند. گنجینه‌های ارزشمندی که باید با تمام توان برای رشد و نمو آن‌ها تلاش کنیم. بخش‌های مختلف زندگی کودک از جمله اخلاق، رفتار، تغذیه، تفریح، پوشش (لباس) و ... حائز اهمیت هستند. محوریت اصلی کتاب حاضر لباس مدارس کودکان دبستانی است. تأثیر علمی روانشناسی رنگ و فرم (مدل) لباس در روح و روان کودک مسئله‌ای است که امروزه مد نظر تعدادی از طراحان قرا گرفته است. آگاهی والدین و مسئولین مدارس، نقش مهمی جهت تفکیک طرح‌های علمی و غیرعلمی انتخاب طرح مناسب دارد. از آنجا که کودکان نیمی از عمر روزانه خود را در مدرسه می‌گذرانند، لباس مدرسه از نظر رنگ و مدل نقش به‌سزایی در روح و روان کودک دارد. روانشناسی رنگ و فرم و مطابقت آن با روانشناسی کودک، موضوع اصلی این کتاب می‌باشد. ضمن اینکه اهداف مشخص‌شده توسط آموزش و پرورش برای دوران ابتدائی نیز در تدوین کتاب نقش داشته است.

این کتاب حاصل تلاش خستگی‌ناپذیر اساتید بزرگوار، جناب آقای دکتر ابوالفضل داودی و سرکار خانم نوشین صفی‌یاری است. راهنمای مناسبی برای طراحان، مدیران دبستان و همچنین والدین، جهت گزینش رنگ و مدل لباس مدرسه محسوب می‌گردد.

در پایان از اعضای فرهیخته شورای انتشارات و نیز داوران و ویراستاران علمی و ادبی و همه عزیزانی که در راه انتشار این مجموعه تلاش کرده‌اند، ویژه از جناب آقای دکتر محمدرضا اسلامی رئیس محترم دانشگاه و جناب آقای دکتر محمد میرجلیلی معاون محترم پژوهش و فناوری که همواره عنایت ویژه‌ای به مجموعه انتشارات علمی دانشگاه دارند صمیمانه قدردانی و سپاسگزاری می‌گردد.

به امید توفیق الهی

حمید صادقی

مدیر مسئول انتشارات علمی دانشگاه

رشد کودک در دو جهت کمی و کیفی پیش می‌رود. کودک هم از جهت طولی و عرضی رشد می‌کند و هم از نظر عقلی، عاطفی و اجتماعی، که با در نظر گرفتن این مهم، باید شرایط به گونه‌ای فراهم شود تا کودک در آن شرایط روند مناسب رشد را طی کند. یکی از این شرایط حضور رنگ در زندگی کودک است و در تمام لحظات با رنگ در تماس است. نکته‌ی حائز اهمیت این که رنگ‌ها به طور ناخودآگاه تأثیراتشان را بر فرد می‌گذارند. این جاست که باید با دید ظریف و سنجیده، رنگ‌های مناسب در محیط زندگی کودک تعبیه شود و تشخیص و تفکیک رنگ‌های مناسب و نامناسب به منظور جلوگیری از تیر منفی رنگ به عهده‌ی بزرگسالان می‌باشد، که ندانسته کودک را در معرض عوارض ناشی از استفاده‌ی ناهای از رنگ قرار ندهند.

یکی از مواردی که رنگ حضور خود را بسیار نشان می‌دهد، لباس است. که در این جا تأکید ما بر لباس مدرسه می‌باشد. لباسی که کودک لباس‌های دیگر را ممکن است فقط چند ساعتی بر تن کند، اما لباس مدرسه هر روز و حدود چهار الی شش ساعت مورد استفاده قرار می‌گیرد و چشم کودک را به طور وسیع به تن همکلاسی‌ها و هم مدرسه‌هایش می‌بیند و به علت این تماس زیاد، بیشترین تأثیر را از رنگ پوشش مدرسه کسب می‌کند.

این جاست که وظیفه‌ی مدیر و معاونین و مسئولان مدرسه و حتی والدین سنگین می‌شود، زیرا باید تصمیم‌گیری بسیار دقیقی داشته باشند. متأسفانه مشاهده می‌شود که امروزه به جای سلامت جسم و ذهن کودک به عنوان ملاک انتخاب صحیح رنگ، مسائلی همچون چرک تاب بودن رنگ، رجحان به منظور جلوگیری از کثیفی زود هنگام و کاهش دفعات شستشو و حتی قیمت ارزان تر لباس، جایگزین آن شده است. در مورد قیمت ارزان تر توضیحی لازم است که ارائه شود. چون اکثر پارچه‌های موجود به رنگ‌های تیره است، اگر قرار باشد پارچه‌ی خام توسط کارخانه به رنگ جدیدی در آید، هزینه‌ی اضافی، از تولیدی دریافت شده و وقت زیادی می‌برد که واحد تولیدی و مدرسه این مسأله را مانع استفاده از رنگ مناسب دانسته در حالیکه این موارد قابل حل می‌باشد. از نظر وقت می‌توان سفارش را سریع تر انجام داد و در مورد هزینه هم وقتی مسأله‌ی سلامتی یا بیماری کودکان مطرح باشد، دیگر جایی

برای بیان این موضوع نمی‌ماند.

همان طور که گفته شد با دلایل غلط رنگ‌های نامناسب و بعضاً تیره انتخاب می‌شود، غافل از این که انتخاب نامناسب رنگ تا سرحد بیماری، تأثیر مخرب بر روحیه‌ی کودک گذاشته، رنگ‌های چرک تاب هم به علت درصد زیاد رنگ خاکستری که دارند اثرات بیماری، افسردگی، کاهش رشد و جلوگیری از جذب مواد معدنی بر کودک می‌گذارد.

از این رو باید فرهنگ انتخاب رنگ به جایی برسد که سلامت جسم، ذهن، شادی و نشاط کودک، ملاک اصلی این انتخاب باشد. ضمناً مشاهده می‌شود که مسئولین مدارس حتی پس از آگاهی از این که رنگ انتخابی آن‌ها فقط بیماری را برای دانش‌آموز به همراه دارد، باز هم بر تصمیم خود پافشاری می‌کنند.

این جاست که نمی‌توانیم تکلیف احساس مسئولیت در مقابل این غنچه‌هایی که باید در باغ مدرسه سبز نشاند در به علت تصمیم نامناسب پزمرده می‌شوند چه می‌شود؟

فهرست مطالب

فصل اول: روان‌شناسی کودک	۱
روان‌شناسی کودک	۱
۱-۱ تعریف رشد	۱
۲-۱ عوامل مؤثر بر رشد	۲
۳-۱ مشکلات رایج در مسیر رشد	۳
۴-۱ انواع رشد	۳
۴-۱ رشد جسمانی	۳
۱-۱-۱ رشد جسمی	۳
۱-۴-۱ مهارت‌های حرکتی	۴
۲-۴-۱ رشد شناختی	۵
۱-۲-۴-۱ درک ریاضی	۵
۲-۲-۴-۱ رشد مفاهیم	۵
۳-۲-۴-۱ رشد گویایی و کلام	۶
۳-۴-۱ رشد عقلی	۷
۴-۴-۱ رشد هیجانی	۸
۱-۴-۴-۱ خودآگاهی	۹
۲-۴-۴-۱ رشد هیجانی	۹
۳-۴-۴-۱ رشد اخلاقی	۱۰
۴-۴-۴-۱ رشد جنسی	۱۰
۵-۴-۴-۱ رشد عاطفی	۱۱
۱-۵-۴-۴-۱ انواع عواطف در کودکان	۱۲
۵-۴-۱ رشد اجتماعی	۱۳
۱-۵-۴-۱ رشد اجتماعی	۱۳
۲-۵-۴-۱ رشد شخصیت	۱۴
فصل دوم: روان‌شناسی رنگ و عناصر بصری	۱۵
رنگد	۱۵

۱۶.....	۱-۲ روان‌شناسی رنگ.....
۱۶.....	۱-۱-۲ زرد.....
۱۹.....	۲-۱-۲ نارنجی.....
۲۱.....	۳-۱-۲ قرمز.....
۲۴.....	۴-۱-۲ سبز.....
۲۷.....	۵-۱-۲ سبز لیمویی.....
۲۷.....	۶-۱-۲ آبی.....
۳۱.....	۷-۱-۲ فیروزه‌ای.....
۳۱.....	۸-۱-۲ بنفش.....
۳۱.....	۹-۱-۲ بنفش.....
۳۳.....	۱۰-۱-۲ صورتی.....
۳۳.....	۱۱-۱-۲ صورتی.....
۳۴.....	۱۲-۱-۲ نقره‌ای.....
۳۴.....	۱۳-۱-۲ صدفی.....
۳۴.....	۱۴-۱-۲ طلایی.....
۳۵.....	۱۵-۱-۲ قهوه‌ای.....
۳۵.....	۱۶-۱-۲ خاکستری.....
۳۵.....	۱۷-۱-۲ سفید.....
۳۶.....	۱۸-۱-۲ سیاه.....
۳۷.....	۲-۲ عناصر بصری.....
۳۷.....	۱-۲-۲ نقطه.....
۳۸.....	۲-۲-۲ خط.....
۳۹.....	۱-۲-۲-۲ خط راست یا عمودی.....
۴۰.....	۲-۲-۲-۲ خط خوابیده یا افقی.....
۴۰.....	۳-۲-۲-۲ خط مورب.....
۴۱.....	۴-۲-۲-۲ خط منحنی.....
۴۲.....	۵-۲-۲-۲ خط زیگزاگ.....

۴۲..... ۶-۲-۲ خط شکسته

۴۳..... ۳-۲-۲ سطح

۴۳..... ۱-۳-۲ مثلث

۴۳..... ۲-۳-۲ مربع

۴۴..... ۳-۳-۲ دایره

فصل سوم: مطالعه تطبیقی اهداف آموزش و پرورش با روان‌شناسی رنگ و عناصر

۴۵..... بصری

۴۵..... ۱-۳ اهداف آموزش و پرورش

۴۵..... ۱-۳ اهداف اعتقادی

۴۶..... ۲-۱-۳ اهداف اخلاقی

۴۷..... ۳-۱-۳ اهداف علمی و آموزشی

۴۷..... ۴-۱-۳ اهداف فرهنگی و هنری

۴۸..... ۵-۱-۳ اهداف اجتماعی

۴۸..... ۶-۱-۳ اهداف زیستی

۴۹..... ۷-۱-۳ اهداف سیاسی

۴۹..... ۸-۱-۳ اهداف اقتصادی

۵۰..... ۲-۳ مطالعه تطبیقی اهداف پایه‌ی اول و روان‌شناسی رنگ و عناصر بصری

۵۰..... ۱-۲-۳ اهداف اعتقادی

۵۱..... ۲-۲-۳ اهداف اخلاقی

۵۱..... ۳-۲-۳ اهداف علمی و آموزشی

۵۲..... ۴-۲-۳ اهداف فرهنگی و هنری

۵۳..... ۵-۲-۳ اهداف اجتماعی

۵۳..... ۶-۲-۳ اهداف زیستی

۵۴..... ۷-۲-۳ اهداف سیاسی

۵۴..... ۸-۲-۳ اهداف اقتصادی

۵۵..... ۳-۳ مطالعه تطبیقی اهداف پایه‌ی دوم و روان‌شناسی رنگ و عناصر بصری

۵۵..... ۱-۳-۳ اهداف اعتقادی

- ۵۵..... ۲-۳-۳ اهداف اخلاقی
- ۵۵..... ۳-۳-۳ اهداف علمی و آموزشی
- ۵۶..... ۴-۳-۳ اهداف فرهنگی و هنری
- ۵۶..... ۵-۳-۳ اهداف اجتماعی
- ۵۷..... ۶-۳-۳ اهداف زیستی
- ۵۷..... ۷-۳-۳ اهداف سیاسی
- ۵۷..... ۸-۳-۲ اهداف اقتصادی
- ۵۷..... ۴-۳-۲ مطالعه تطبیقی اهداف پایه‌ی سوم و روان‌شناسی رنگ و عناصر بصری
- ۵۷..... ۱-۴-۳ اهداف اعتقادی
- ۵۸..... ۱-۱-۴-۳ اهداف اعتقادی ویژه‌ی دانش‌آموزان دختر
- ۵۸..... ۲-۴-۳ اهداف اخلاقی
- ۵۹..... ۳-۴-۳ اهداف علمی و آموزشی
- ۵۹..... ۴-۴-۳ اهداف فرهنگی و هنری
- ۵۹..... ۵-۴-۳ اهداف اجتماعی
- ۶۰..... ۶-۴-۳ اهداف زیستی
- ۶۰..... ۷-۴-۳ اهداف سیاسی
- ۶۰..... ۸-۴-۳ اهداف اقتصادی
- ۶۱..... ۵-۳-۲ مطالعه تطبیقی اهداف پایه‌ی چهارم و روان‌شناسی رنگ و عناصر بصری
- ۶۱..... ۱-۵-۳ اهداف اعتقادی
- ۶۱..... ۲-۵-۳ اهداف اخلاقی
- ۶۲..... ۳-۵-۳ اهداف علمی و آموزشی
- ۶۲..... ۴-۵-۳ اهداف فرهنگی هنری
- ۶۲..... ۵-۵-۳ اهداف اجتماعی
- ۶۲..... ۶-۵-۳ اهداف زیستی
- ۶۲..... ۷-۵-۳ اهداف سیاسی
- ۶۳..... ۸-۵-۳ اهداف اقتصادی
- ۶۳..... ۶-۳-۲ مطالعه تطبیقی اهداف پایه‌ی پنجم و روان‌شناسی رنگ و عناصر بصری

- ۳-۶-۱ اهداف اعتقادی ۶۳
- ۳-۶-۲ اهداف اخلاقی ۶۳
- ۳-۶-۳ اهداف علمی و آموزشی ۶۳
- ۳-۶-۴ اهداف فرهنگی و هنری ۶۳
- ۳-۶-۵ اهداف اجتماعی ۶۴
- ۳-۶-۶ اهداف زیستی ۶۴
- ۳-۶-۷ اهداف سیاسی ۶۴
- ۳-۶-۸ اهداف اقتصادی ۶۴

فصل چهارم: مطالعه‌ی تطبیقی روان‌شناسی کودک و روان‌شناسی رنگ و

- عناصر بصری ۶۵
- ۴-۱ جریان مداوم رشد ۶۵
- ۴-۲ تفاوت‌های اجتماعی و انتصابی ۶۶
- ۴-۳ تفاوت‌ها و اختلافات خردگویی ۶۷
- ۴-۴ تغذیه ۶۷
- ۴-۵ پیوستن به گروه ۶۸
- ۴-۶ مدرسه ۶۹
- ۴-۷ رشد جسمانی ۷۱
- ۴-۸ جلوگیری از بیماری‌ها ۷۱
- ۴-۹ رشد حرکتی ۷۲
- ۴-۱۰ سوء تغذیه ۷۴
- ۴-۱۱ ترس‌ها و اضطراب‌ها ۷۵
- ۴-۱۲ جویدن ناخن ۷۶
- ۴-۱۳ لجاجت‌ها و کج خلقی‌ها ۷۶
- ۴-۱۴ درک زیبایی ۷۶
- ۴-۱۵ رشد مفاهیم ۷۷
- ۴-۱۶ رشد زبان ۷۷
- ۴-۱۷ تقویت حافظه و پردازش اطلاعات ۷۷

۷۹.....	۱۸-۴ یادگیری.....
۷۹.....	۱۹-۴ خودآگاهی و عزت نفس.....
۸۰.....	۲۰-۴ رشد شخصیت.....
۸۱.....	۲۱-۴ رشد اجتماعی.....
۸۲.....	۲۲-۴ آگاهی هیجانی.....
۸۲.....	۲۳-۴ رشد اخلاقی.....
۸۳.....	۲۴-۴ رشد عاطفی.....
	فصل پنجم: نمونه‌های طراحی لباس مدارس، بر اساس فرم و رنگ از دیدگاه
۸۵.....	روانشناسی.....
۱۰۰.....	۱-۵ طراحی لباس مدارس دخترانه.....
۱۰۰.....	۱-۱-۵ پایه اول دخترانه.....
۱۰۲.....	۲-۱-۵ پایه دوم دخترانه.....
۱۰۳.....	۳-۱-۵ پایه سوم دخترانه.....
۱۰۵.....	۴-۱-۵ پایه چهارم دخترانه.....
۱۰۸.....	۵-۱-۵ پایه پنجم دخترانه.....
۱۰۹.....	۲-۵ طراحی لباس مدارس پسرانه.....
۱۱۰.....	۱-۲-۵ پایه اول پسرانه.....
۱۱۲.....	۲-۲-۵ پایه دوم پسرانه.....
۱۱۳.....	۳-۲-۵ پایه سوم پسرانه.....
۱۱۵.....	۴-۲-۵ پایه چهارم پسرانه.....
۱۱۶.....	۵-۲-۵ پایه پنجم پسرانه.....
۱۱۸.....	سخن آخر.....
۱۲۱.....	منابع و مآخذ.....